

8.1. Sažetak 8. susreta

Korištenje naučenoga za budućnost

Prednost svjesnosti, prihvaćanja i svjesnog *odgovaranja* na situacije radije nego da odmah „utrčimo“ s preprogramiranim, automatskim *reakcijama* – bila je tema koja se neprestano ponavljala tijekom cijelog tečaja.

Prihvaćanje može često biti odskočna daska za neki oblik vješte akcije usmjerene na postizanje promjene u našem unutarnjem ili vanjskom svijetu. Ipak, postoje također situacije i osjećaji koje može biti jako teško ili zapravo nemoguće promijeniti. U tim situacijama postoji opasnost da, ustrajući u pokušavanju rješavanja nerješivog problema, ili odbijanjem da prihvatimo realitet određene situacije u kojoj se nađemo, možemo završiti „lupajući glavom o zid“, iscrpljujući se i tako povećavajući osjećaj bespomoćnosti i drugih neugodnih emocija. U tim situacijama, *još uvijek možete zadržati nešto osjećaja dostojanstva i kontrole donoseći namjernu, svjesnu odluku da nećete pokušavati držati kontrolu nego prihvatiti situaciju onakvu kakva jest, ako je moguće s ljubaznim stavom prema situaciji i prema svojim reakcijama na nju.*

Baš kao u poznatoj molitvi spokoja - molimo za *spokoj da prihvatimo stvari koje ne možemo promijeniti, hrabrost da promijenimo stvari koje treba promijeniti i mudrost da razlikujemo to dvoje.*

Gdje možemo naći tu milost, tu hrabrost, tu mudrost? Na nekoj razini, mi već imamo sve te kvalitete – naš je zadatak ostvariti ih, a naš put je ništa drugo nego usredotočena svjesnost iz trenutka u trenutak.

BUDUĆNOST

Odlučite, upravo sada, što će biti vaša redovita praksa nakon završetka tečaja. Ustrajte u vježbanju najbolje što možete.

Također, zapamtite da redovito uzimanje prostora disanja pruža način provjeravanja „kako stoje stvari sa mnom“ nekoliko puta na dan. Dopustite da prostor disanja također bude vaš prvi odgovor u teškim vremenima i trenucima stresa ili nesreće – USTRAJTE U DISANJU!

8.2. Svakodnevni mindfulness

- Kada se ujutro probudite, prije nego ustanete iz kreveta, dovedite svoju pozornost na disanje: budite usredotočeno svjesni barem 5 udisaja i izdisaja.
- Zamijetite promjene položaju svog tijela. Budite svjesni kako se vaše tijelo i um osjećaju dok se krećete iz ležećeg u sjedeći položaj, zatim u stojeći, pa u hodajući. Zamijetite svaki put kada učinite promjenu iz jednog položaja u drugi.
- Kad god čujete zvuk telefona, pticu, vlak u prolazu, smijeh, automobilsku trubu, vjetar, zvuk zatvaranja vrata... – koristite bilo koji zvuk kao mindfulness zvono, podsjetnik da dođete u sada-i-ovdje. Doista slušajte i budite prisutni i budni.
- Tijekom dana, uzmite si nekoliko trenutaka da dovedete svoju pozornost na disanje. Promatrajte 5 udaha i izdaha s usredotočenom svjesnošću.
- Kad god nešto pijete ili jedete, uzmite minutu i osvijestite disanje. Pogledajte svoju hranu i osvijestite da je hrana povezana s nečim što njeguje rast i razvoj. Možete li vidjeti sunce, kišu, zemlju, zemljoradnika u svojoj hrani? Obratite pozornost dok jedete, svjesno jedući ovu hranu za svoje tjelesno zdravlje. Dovedite svjesnost u gledanje hrane, mirisanje hrane, u njezin okus. Svjesno žvačite i gutajte hranu.
- Opažajte svoje tijelo dok hodate ili stojite. Uzmite trenutak da opazite svoje držanje. Obratite pozornost na kontakt svojih stopala s tlom. Osjetite zrak na svom licu, ruke i noge dok hodate. Žurite li?
- Dovedite svjesnost u slušanje i govorenje. Možete li slušati bez da se složite ili ne složite, bez sviđanja i nesviđanja, ili planiranja što ćete reći kada na vas dođe red? Dok govorite, možete li naprosto reći što trebate reći bez naglašavanja ili bez podcjenjivanja? Možete li opaziti kako se osjećate u umu i u tijelu?
- Kad god čekate u redu, iskoristite vrijeme kako biste zapazili stajanje i disanje. Osjetite kontakt svojih stopala i poda i kako se vaše tijelo osjeća. Dovedite svjesnost na dizanje i spuštanje abdomena. Osjećate li nestrpljivost?
- Budite svjesni bilo koje točke napetosti u svome tijelu tijekom dana. Vidite možete li udisati u nju, te na izdah, otpustiti krajnju napetost. Ima li napetosti uskladištene bilo gdje u tijelu? Primjerice u vašem vratu, ramenima, trbuhu, čeljusti ili donjem dijelu leđa? Ako ste u mogućnosti, istežite se ili napravite vježbe stojeće ili ležeće joge jedanput dnevno.
- Usmjerite pozornost na svoje svakodnevne aktivnosti kao što su pranje zubi, umivanje, češljanje, obuvanje cipela, ili osvijestite da radite svoj posao. Dovedite u sve to usredotočenu svjesnost.
- Prije nego odete navečer spavati, uzmite si nekoliko trenutaka i dovedite svjesnost na disanje. Promatrajte 5 udaha i izdaha sa usredotočenom svjesnošću.